Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

European Commission
Dg Infomation Society and Media
Head of Access to Information Unit
Javier Hernández-Ros

DRI
IDO

T 0031-70-4268176

Datum
26 november 2010

Kenmerk
2010-0000784402

notitie

Consultation PSI Directive; position paper The Netherlands

Afschrift aan

Inleiding

De Europese Commissie heeft de lidstaten gevraagd om reacties op de consultatie van de richtlijn hergebruik van overheidsinformatie. De reactie van de Nederlandse overheid is als volgt.

Nederland wil graag een gelijk speelveld binnen de EU voor hergebruik. Op basis van de Nederlandse ervaring worden de onderstaande wijzigingen in de richtlijn voorgesteld.

Eerste algemene conclusies zijn:

- Hergebruik binnen EU kan nog verder worden gestimuleerd, er kan nog meer aan hergebruik worden gedaan.
- Er kunnen meer soft law acties op EU niveau worden opgestart (standaardisatie van bijvoorbeeld metadata, best practises uitwisselen, een Europese dataportal, handvatten opstellen voor nationale dataportals, aanbevelingen voor toegankelijkheid en vindbaarheid van documenten, gebruik van open source en open standaarden stimuleren).

Verder kan de richtlijn op de volgende punten worden verduidelijkt:

Hoofdstuk 1
Algemene bepalingen richtlijn
Alle overheidsinformatie die openbaar is, zou voor hergebruik in aanmerking moeten kunnen komen tenzij zwaarwegende argumenten zich daartegen verzetten. Overheidsinformatie is tot stand gekomen uit publieke middelen en zou daarom ook publiek domein moeten zijn als de informatie openbaar is. Dit als aanscherping van artikel 3 in de Algemene Bepalingen waarin staat dat lidstaten ervoor zorgen dat wanneer hergebruik van documenten is toegestaan dat deze documenten dan kunnen worden hergebruikt voor commerciële of niet commerciële doeleinden.

Welke informatie openbaar is, wordt bepaald door bevoegde organen op nationaal niveau. Het gaat er hier dus niet om dat hergebruik alleen plaatsvindt als

hergebruik is toegestaan, maar dat hergebruik is toegestaan bij openbare overheidsinformatie.

In de algemene bepalingen staat naast uitzonderingen voor culturele en omroepinstellingen een uitzondering voor documenten in het bezit van onderwijs en onderzoeksinstellingen. In 2007 kwam de Europese Commissie met een mededeling over wetenschappelijke informatie in het digitale tijdperk (com 2007/56). Deze wordt binnenkort geëvalueerd. Eventuele verruiming van deze bepaling in de richtlijn zou vooraf gegaan moeten worden door impactanalyses over de gevolgen van hergebruik voor de diverse sectoren om de doelmatigheid van hergebruik te bepalen.

De richtlijn zou ook moeten gelden voor de Europese Commissie zelf en overige EU-organen en instellingen.

Hoofdstuk 2
Verzoeken om hergebruik, voorschriften voor de behandeling van verzoeken om hergebruik
Geen aanpassing van de richtlijn.

Hoofdstuk 3
Voorwaarden voor hergebruik: beschikbare formaten, tarieven, transparantie, licenties en praktische regelingen
Beschikbare formaten
Hier kan worden aangevuld dat de beschikbare formaten dan zoveel mogelijk machine leesbaar moeten zijn om de vindbaarheid van documenten te vergroten. Het gaat dus niet alleen om het beschikbaar stellen maar ook om het makkelijker vindbaar maken van documenten.

Tarieven
De huidige richtlijn gaat uit van 'totale inkomsten uit het verstrekken en het verlenen van toestemming voor hergebruik van documenten mogen niet hoger zijn dan de kosten van verzameling, productie, vermenigvuldiging en verspreiding vermeerderd met een redelijk rendement op investeringen'

In Nederland wordt nu uitgegaan van maximaal marginale verstrekkingskosten met beperkte uitzonderingen. Het maximum zou moeten blijven staan op marginale kosten (dit zijn kosten voor de dvd aar de informatie op komt te staan, het maken van kopieën en eventuele extra kosten voor bewerkingen die nodig zijn om bijvoorbeeld persoonsgegevens weg te halen)

Wel zou er een duidelijkere definitie van marginale kosten in de richtlijn moeten komen te staan. Marginale kosten betreffen de kosten van verstrekking (bijvoorbeeld het maken van een kopie).

Transparantie
Belanghebbenden zijn gebaat bij een definitie van de kosten die gevraagd mogen worden, zie boven.

Licenties
De richtlijn zou hier uit moeten gaan van geen licenties op openbare overheidsinformatie, tenzij…. Licenties vormen een belemmering voor hergebruik van overheidsinformatie.

Op basis van artikel 15b van de Auteurswet maakt de overheid geen auteursrechtvoorbehoud op haar werk, tenzij het auteursrecht, hetzij in het algemeen bij wet, besluit of verordening, hetzij in een bepaald geval blijkens mededeling op het werk zelf of bij de openbaarmaking daarvan uitdrukkelijk is voorbehouden. In de praktijk leidt dit ertoe dat er binnen de overheid verschillend wordt omgegaan met het gebruik van licenties. Voor bedrijven en burgers is het vaak niet duidelijk onder welke voorwaarden de informatie beschikbaar is. Om hieraan tegemoet te komen kan de overheid een licentie verlenen op basis van bijvoorbeeld een creative commons, cc-zero verklaring. Ingeval van een cc-zero verklaring wordt er door de rechthebbende geen voorbehoud gemaakt op het gebruik van zijn materiaal. Door het gebruik van creative commons is het voor burgers en bedrijven duidelijk onder welke voorwaarden de informatie beschikbaar is. Ingeval van een cc-zero verklaring wordt op de informatie geen auteursrechtvoorbehoud gemaakt.

Praktische regelingen
De Europese Commissie zou centrale kaders kunnen opstellen voor het opzetten van een Europese dataportal waar lidstaten hun eigen dataportals in de toekomst aan kunnen koppelen. Hierbij kan gekeken worden naar het model van INSPIRE. De INSPIRE richtlijn heeft tot doel het harmoniseren van ruimtelijke informatie en gegevens en om te komen tot een geo-portaal.

Hoofdstuk 4, discriminatieverbod, exclusiviteitsregelingen
Geen aanpassing nodig van richtlijn